

Stanowisko XXIX Zgromadzenia Ogólnego Związku Gmin Wiejskich RP w sprawie rozwoju obszarów wiejskich

Poznań, dnia 5 marca 2015 roku

Przedstawiciele gmin wiejskich uczestniczący w XXIX Zgromadzeniu Ogólnym ZGW RP wyrażają po raz kolejny poważne obawy o przyszłość obszarów wiejskich. Instrumenty wsparcia rozwoju kraju przygotowane do wdrożenia w ramach perspektywy finansowej 2014 – 2020 nie zapewniają oczekiwanego i uzasadnionego rozwoju gmin wiejskich. Podstawowym instrumentem wspierającym rozwój obszarów wiejskich pozostaje nadal Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Jedynie środki tego funduszu pozostają realnie dostępne dla gmin wiejskich jako wsparcie inwestycji poprawiających jakość życia na tych obszarach i zwiększających potencjał rozwojowy gmin. Niestety środki te są dalece niewystarczające, gdyż wynoszą jedynie 1.151.651 euro wkładu EFRROW, co stanowi jedynie 13,4 % ogółu środków w II filarze Wspólnej Polityki Rolnej.

Uczestnicy Zgromadzenia podkreślają, że gminy wiejskie posiadają olbrzymi potencjał rozwojowy wyrażający się także dużą zdolnością do absorpcji środków wspierających rozwój.

W latach 2013 i 2014 ZGW RP przeprowadził dwukrotnie badania ankietowe gmin wiejskich i miejsko – wiejskich w kierunku oszacowania poziomu planowanych wydatków majątkowych w latach 2014 – 2020. Wyniki badań wykazały zamiar i zdolność gmin do zainwestowania na poziomie łącznie ok. 97 mld zł. Równocześnie stwierdzono oczekiwanie gmin do uzyskania dla tych wydatków dotacji w wysokości łącznej ok. 62,5 mld zł. co stanowi 64,4 % planowanych wydatków majątkowych.

Porównanie kwoty dotacji alokowanej w ramach EFRROW na poziomie ok. 4,8 mld. zł. z poziomem zapotrzebowania wynikającego z w/w badań potwierdza, że środki kierowane na rozwój gmin wiejskich i miejsko – wiejskich w ramach PROW pokrywają zapotrzebowanie gmin jedynie w 7,7 % i nie są w stanie istotnie wpłynąć na rozwój obszarów wiejskich.

W tych okolicznościach oczekiwania gmin wiejskich są kierowane w stronę regionalnych programów operacyjnych dysponujących środkami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Uważamy, że wobec konstrukcji tych programów są to środki jedynie potencjalnie dostępne dla gmin wiejskich, gdyż mimo licznych wezwań ze strony Związku Gmin Wiejskich RP programy te nie przewidują wyodrębnionych alokacji kierowanych wyłącznie dla gmin wiejskich. Doświadczenia dotychczasowej perspektywy finansowej, obejmującej lata 2007 – 2013 jednoznacznie wskazują, że jedynie środki alokowane odrębnie dla gmin wiejskich dają gwarancję ich dostępności dla tych gmin. Dodatkowym

utrudnieniem określenia realności dostępności środków dla gmin wiejskich z regionalnych programów operacyjnych jest brak tzw. uszczegółowień tych programów.

Aktualnie zarówno PROW jak i regionalne programy operacyjne na lata 2014 – 2020 są uzgodnione na poziomie krajowym i europejskim. Mając świadomość braku możliwości dalszego dostosowywania tych programów do zgłaszanych przez ZGW RP zaleceń wyrażamy zdecydowane oczekiwanie, aby wdrażanie tych programów odbyło się z poszanowaniem szerokiego uczestnictwa przedstawicieli gmin wiejskich i miejsko – wiejskich. Uznajemy jako szczególnie ważne, aby zapewnić uczestnictwo przedstawicieli gmin wiejskich w pracach komitetów monitorujących wszystkich regionalnych programów operacyjnych. Oczekujemy, że członkami tych komitetów będą zarówno wójtowie nominowani przez ZGW RP, jak i wójtowie desygnowani przez lokalne i regionalne zgromadzenia wójtów.

Równocześnie ponawiamy nasze wcześniejsze wezwania do podjęcia prac na budowę krajowej polityki wiejskiej. Zwracamy uwagę, że dokument ten powinien powstawać równoległe z tworzoną krajową polityką miejską. Oba dokumenty strategiczne winny być względem siebie komplementarne i jako całość tworzyć spójną i kompletną politykę rozwoju Rzeczypospolitej Polskiej, określającą ramy w perspektywie wieloletniej. ZGW RP deklaruje szerokie uczestnictwo w pracach nad tworzeniem krajowej polityki wiejskiej.